

Reacties graag naar:
ebn@ser.nl
Postbus 90405
2509 LK Den Haag
www.europese-beweging.nl
redactie: Gera Arts en Marko Bos
Voor contributies: ING nr. 5031

Europese Beweging Nederland

AGENDA

Verkiezingen voor het Europees Parlement: zaak van democratisch belang of schijnvertoning.

Maandag 11 mei in Heerenveen.

In de aanloop naar de verkiezingen voor het Europees Parlement op 4 juni a.s. organiseren de EBN, Europe Direct en de Leeuwarder Courant een debatavond in het Abe Lenstra-stadion. Daarin staan twee thema's centraal:

- regelzucht, bureaucratie en de gevolgen van de uitbreiding van de EU;
- de gevolgen van de kredietcrisis voor milieu en duurzaamheid.

Algemeen inleider is Prof. Gormley, Hoogleraar Europees Recht aan de Universiteit van Groningen. Aan het forum onder leiding van Rimmer Mulder, hoofdredacteur van de Leeuwarder Courant, nemen deel: Jan Mulder (VVD), Dorette Corbey (PvdA), Esther de Lange (CDA), Sophie in 't Veld (D66) en Eric Smaling (SP).

Europamarkt: opening van Europa Direct Centrum Den Haag

Maandag 11 mei, Atrium Stadhuis, vanaf 16.30 uur

De EBN zal met een stand vertegenwoordigd zijn.

Eurofabels: misverstanden over Europa Donderdag 14 mei, Universiteit Twente (Vrijhof/Amphitheater, 19.30 – 21.30 u)

Mr. Eppo Jansen zal een flink aantal misverstanden over Europa wegnemen, om zo een genuanceerd en realistisch beeld te schetsen.

Deze bijeenkomst is een coproductie van het Studium Generale Universiteit Twente en de stichting Huis voor Europa Twente.

Aanmelden vooraf is niet mogelijk. Voor verdere informatie: sg.info@gw.utwente.nl

'Europa voor ondernemers' en het belang van de komende verkiezingen, Almere.

Dinsdag 19 mei, 18.30-21.30 uur.

De World Trade Center Almere Association organiseert in samenwerking met de Europese Beweging Nederland (EBN) de bijeenkomst "Europa voor ondernemers". Hierin zal o.a. aandacht worden geschonken aan vragen als Wat kan Europa eigenlijk doen om de wereldwijde economische crisis te boven te komen? Wat heeft een ondernemer in Almere e.o. met Europa te maken? En hoe erg is de Brusselse bureaucratie in werkelijkheid? De spreker is Marko Bos, econoom.

WTC Alnovum, P.J. Oudweg 1. Aanmelden via: Aan-afmelden@wtcaa.alnovum.nl

Europapoort bijeenkomst in Nieuwspoort Maandag 3 juni, 17.00-19.00 uur

De 'Europapoort', een nieuw initiatief van de EBN, is een informele netwerkbijeenkomst voor professionals in NL die zich bezighouden met Europa. Voor meer informatie zie de aparte uitnodiging; aanmelding via ebn@ser.nl

NIEUWSBRIEF MEI 2009

Van de dag van Europa naar de verkiezingen voor het EP

Een prima initiatief van staatssecretaris Frans Timmermans om op 9 mei de twaalf provincies per bus te bezoeken om met burgers over Europa en Nederland te spreken. En mooi dat de gemeente Den Haag een Europa-krant uitbrengt en op de eerste werkdag na 9 mei met een Europamarkt een eigen Europe Direct Centrum opent. Stukje bij beetje raakt de dag van Europa daarmee hopelijk ook in ons land ingeburgerd.

Een handicap daarbij is dat Europa bij veel nationale politici niet erg hoog staat aangeschreven. Heeft u onlangs de Belgische oud-premier Verhofstadt in Buitenhof gezien? Een politicus die met passie en kennis van zaken over Europa weet te spreken – en wiens ambitie het nu is te worden verkozen als Europarlementariër. Daarmee treedt hij in het voetspoor van een reeks Belgische politici die zich na hun premierschap hebben gekandideerd voor het Europees Parlement. In Nederland kennen we helaas niet zo'n traditie. Kennelijk heeft het Europees Parlement in ons land een mindere status.

Dankzij de komende verkiezingen worden er de komende maand in het gehele land diverse Europa-activiteiten georganiseerd. Deze nieuwsbrief bevat dan ook een uitgebreide agenda. In de vorige nieuwsbrief is de hoop uitgesproken dat nationale politici tijdens de campagne hun defensieve houding zullen laten varen en een heldere visie op de toekomst van Europa zullen neerzetten. Daaraan hebben wij gekoppeld een oproep aan de leden om 'Eurofabels' te signaleren. Van de heer van Reenen ontvingen wij een algemene reactie. Hij stelt vast dat de Europese Commissie vaak wordt gekritiseerd voor besluiten waarvoor nationale politici in het kader van de Raad van ministers mede verantwoordelijk zijn. Verderop in deze nieuwsbrief treft u commentaar aan bij de Europa-plannen van een grote partij. Bijdragen van lezers blijven van harte welkom: ebn@ser.nl.

Op woensdag 3 juni, aan de vooravond van de EP-verkiezingen in Nederland, opent onze vereniging in nieuwspoort de Europapoort. Wij zijn heel blij dat staatssecretaris Timmermans bereid is de aftrap te verzorgen. Met de Europapoort wil de EBN netwerken van (young) professionals bijeenbrengen.

Ondertussen wordt hard gewerkt aan modernisering en actualisering van onze website. Daarbij worden wij – mede dankzij hulp van de Stichting SIM – professioneel ondersteund door PDC Informatie Architectuur.

Binnenkort ontvangen alle leden weer post in de bus, o.a. met een verzoek om de contributie voor 2009 over te maken. Op eventuele contributieachterstand zal apart worden gewezen.

Wij wensen u en de overige burgers van Europa een levendige en interessante verkiezingscampagne toe!

TIMMERMANS NON-STOP DOOR NEDERLAND

In het kader van de jaarlijkse Europadag trekt Staatssecretaris Frans Timmermans, in de nacht van vrijdag 8 mei en de dag van zaterdag 9 mei, van provincie naar provincie om met bekende en onbekende Nederlanders te praten over Europa. Gedurende de tocht zullen de volgende plaatsen worden bezocht: Amsterdam, Utrecht, Rotterdam, Middelburg, Hazeldonk, Venlo, Nijmegen, Deventer, Zeewolde, Warns, Assen en Groningen.

Op elke locatie staat een ander thema centraal: van klimaat tot sport tot economie en identiteit, van wetenschap en cultuur tot transport en media. De 27 uur van Europa is live te volgen op www.de27uurvaneuropa.nl.

EP-VERKIEZINGEN: DEBATTEN EN LEZINGEN

Groningen meets Europe

In de aanloop naar de EP-verkiezingen heeft een groot aantal Groningse organisaties de handen ineengeslagen om een programma rond deze verkiezingen samen te stellen. Een belangrijk onderdeel van het programma vormt de website www.groningenmeetseurope.nl. De site bevat naast een discussieforum, tevens informatie over Europa en de verkiezingen, blogs van studenten, columns van bekende Groningers en een ideeënbus. Tevens staat er een reeks van activiteiten op stapel.

In de periode van 9 mei – de Dag van Europa – tot na de Verkiezingen op 4 juni vormt Groningen het toneel van lezingen, debatten en een openluchtfilmvertoning. Voor meer informatie over het programma zie bovengenoemde website.

Drie avonden over Europese samenwerking

Maarten van Rossem (bijzonder hoogleraar geschiedenis en Amerika expert) opent de lezingenreeks over interessante aspecten van de Europese samenwerking op **dinsdag 12 mei** met een lezing over Europa en het nut van de geschiedenis. Jaap de Wilde (Hoogleraar Internationale Betrekkingen en Machtspolitiek Rijksuniversiteit Groningen) houdt een co-referaat.

Op **dinsdag 19 mei** verzorgen Bas Straathof (Centraal Plan Bureau) en Steven Keuning (DG Statistiek, Europese Centrale Bank) elk een lezing over de Europese Markt.

Tot slot, gaan op **dinsdag 2 juni** Jan Rood (Hoofd Clingendael European Studies Program), Mark Kranenburg (journalist NRC Handelsblad) en Eppo Jansen (in het verleden o.a. werkzaam als journalist als Directeur Voorlichtingsbureau van

het Europees Parlement) in op de rol van Europa in de Wereld.

De avonden vinden plaats in het **Academiegebouw van de Rijksuniversiteit Groningen** aan de Broerstraat 5 te Groningen en beginnen om **20.00 uur**.

EU 4 YOU Hogeschool Zuyd

Op **donderdag 14 mei vanaf 14.30 uur** organiseren de studenten van de Hogere Europese Beroepen Opleidingen (HEBO) een grote debat bijeenkomst over de Europese Gemeenschapsgedachte. De stellingen die gedurende deze middag besproken worden zijn:

- Een Europese Grondwet zou een goede zaak zijn;
- Het is goed dat Nederland lid is van de EU;
- Turkije mag geen lid worden van de EU.

De Hogeschool Zuyd is gelegen aan de Brusselse weg 150 te Maastricht.

Heel Europa Stemt: Nationale Jeugdraad

De Nationale Jeugdraad organiseert op **vrijdag 15 mei vanaf 20.00 uur**, in samenwerking met de Europese Commissie en de gemeente Rotterdam, ondersteund door *Your World*, het debat 'Heel Europa stemt'. Het debat vormt onderdeel van een grootschalige verkiezingscampagne die de Nationale Jeugdraad organiseert, met het doel om Europa naar de jongeren toe te brengen, zodat ze zelf kunnen ervaren wat Europa behelst.

Het interactieve debat is erop gericht om het geluid van jongeren te laten horen in de Europese politiek. Onder andere Wim van de Camp, Judith Sargentini en andere kandidaat-Europarlementariërs en lijsttrekkers zullen bij deze avond aanwezig zijn.

De avond vindt plaats in de **Centrale bibliotheek te Rotterdam**. U kunt zich aanmelden door een email naar christeldelange@jeugdraad.nl.

Instituut voor Publiek en Politiek

Op **dinsdag 26 mei** organiseert het Instituut voor Publiek en Politiek in Den Haag een debat over de belangrijkste thema's van de Europese verkiezingen. Hoe kan het bestuur van de EU efficiënter worden? Moet er een EU-referendum ingevoerd worden? Hoe moet de EU in de toekomst haar energievoorziening organiseren? En wat betekent dat voor de relatie met Rusland? Tijdens het debat wordt de mening van de bezoekers gepeild en vergeleken met standpunten van inwoners van andere EU-landen. Het debat – met medewerking van experts en kandidaat-Europarlementariërs – wordt geleid door Mark Kranenburg (NRC-Handelsblad) en vindt plaats in het gebouw van **De Haagse**

Tribune op Hofweg 1H (5e verdieping, boven café Dudok). Zie verder: <http://www.publiek-politiek.nl/Organisatie/Nieuws/Papier/Voorjaar-2009/7.-Debat-over-de-Europese-verkiezingen-op-26-mei-Nieuwsbrief-voorjaar-2009>.

Het Asser Instituut

In de maand mei organiseert het Asser Instituut de volgende Europa lezingen in de steden Amsterdam, Den Haag en Breda (de lezingen worden in alle drie de steden georganiseerd):

- Europa en Sport
- De toekomst van Europa en de rol van Nederland
- Nederlander of Unieburger
- Europa's invloed op ons klimaat, milieu en energiebeleid'
- Wat betekent Europa voor uw veiligheid en financiën?

Voor een overzicht van de data, aanvangstijden en de locaties kunt u terecht op de volgende website: <http://www.asser.nl/institute/index.htm>

Vereniging Democratisch Europa

Op **donderdag 28 mei** organiseert de Vereniging Democratisch Europa een groot verkiezingsdebat in Amsterdam (**Felix Meritis, Keizersgracht 324 te Amsterdam, aanvang 20.00 uur**). Lijsttrekkers gaan aan de hand van diverse stellingen met elkaar in debat over de koers van Europa. Toegang gratis. Nadere informatie: www.democratisch-europa.nl

Europa en Energie: Kansen en barrières

Zowel burgers als overheden beseffen dat fossiele brandstoffen eindig zijn en dat zij schade toebrengen aan het milieu. De roep om een nieuwe vorm van energievoorziening klinkt dan ook steeds luider.

Een van de instituties waar besluitvorming over energievoorziening plaatsvindt is Europa. Hoe gaat deze besluitvorming in zijn werk? Hoe is het mogelijk dat er zoveel verschillen bestaan in energiewetgeving tussen Europese landen? En zijn burgers in Europa eigenlijk wel bereid om over te schakelen op alternatieve energie? Dit zijn vragen waarop gedurende het seminar 'Europa en Energie: Kansen en barrières' gedurende een informatieve en interactieve middag antwoorden worden gezocht. Het seminar vindt plaats op **Donderdag 28 mei van 13.00 tot 16.30 uur**. De locatie is **het Louis Harlooper Complex, te Utrecht**. De toegang is gratis, u wordt vriendelijk verzocht u van tevoren aan te melden door een email te sturen naar: h.stallen@d66.nl

Debatcentrum TUMULT

"Who do I call if I want to call Europe?", zei Henry Kissinger ooit. Dit probleem is nog steeds niet opgelost: de commissie en het parlement eisen beiden hun bevoegdheden Op **vrijdag 29 mei van 20.00-21.30 uur** wordt een Verkiezingscafé georganiseerd onder leiding van Elisabeth van den Hoogen, waarin kandidaten met elkaar en het publiek in debat gaan over de keuzes waar Europa voor staat: Een mondiale macht worden of een samenbindend instituut zijn? Mondialiseren of regionaliseren? etc. Het verkiezingscafé vindt plaats in **TUMULT, Domplein 5 te Utrecht**. De toegang is vrij (reserveren via de website www.tumultdebat.nl wordt aanbevolen).

LEZINGEN

Maastricht: lezingencyclus over *The unresolved borders of Europe*

De Jan van Eyck Academie in Maastricht organiseert in mei samen met NAIM / Bureau Europa een serie lezingen over de grenzen en de grensregio's van Europa. Uitgangspunt is het idee dat de interne en externe grenzen van Europa geen marginaal verschijnsel zijn maar centraal staan bij het vormen van een Europese publieke ruimte.

De lezingen (in het Engels) vinden plaats in **NAiMaastricht / Bureau Europa, Avenue Ceramique 226 te Maastricht**. Toegang is vrij; wel graag aanmelden via info@bureau-europa.nl of tel. 043-3503020.

Woensdag 13 mei, 19 – 21 uur: Saskia Sassen: *Emergent third spaces: novel assemblages of territory, authority and rights*

Saskia Sassen's (1949, Robert S. Lynd Professor of Sociology at Columbia University) lecture will be based on her book *Territory, Authority, Rights: From Medieval to Global Assemblages* (2006). This book deals with the emergence of new assemblages of bits of territory, authority and rights that used to be fully encompassed by the nation-state, but today exit the institutional, though not the geographic settings of the nation-state. Global cities, active border zones with complex social ecologies, trans-local activist networks focused on very local issues these are all complex assemblages that are neither global nor national. Sassen considers the EU as one of the most developed and formalised of such instances, with its multiplication of internal 'third spaces'. In her lecture, Sassen will show how traditional institutions for membership, citizenship and alienage are unsettled by these assemblages. She will locate interesting potentials for rethinking membership as well as radically different concepts of governance and democracy.

Donderdag 28 mei, 20 – 22 uur: Etienne Balibar: Ideas of Europe: civilization and constitution

In his lecture, Etienne Balibar (1942, hoogleraar filosofie aan de Universiteit van Paris-X, en leerling van Louis Althusser) will expand on the main theses of his important book *We, the People of Europe? Reflections on Transnational Citizenship* (2004). The latter offers a trenchant analysis of transnational citizenship from the perspective of contemporary Europe. His main thesis is that although European unification has progressively divorced the concepts of citizenship and nationhood, this process has met with formidable obstacles. Balibar perceives the emergence of a 'European apartheid', alongside the formal aspects of European citizenship, as well as the reduplication of external borders in the form of 'internal borders' nurtured by dubious notions of national and racial identity. Balibar's lecture will move deftly from state theory, national sovereignty, debates on multiculturalism, Europe's racism and the debacle with its constitution toward imagining a more democratic and less state-centred European citizenship.

Zie <http://www.bordersofeurope.janvaneyck.nl> voor verdere informatie. In het najaar volgen lezingen van Chantal Mouffe, Antonio Negri, Paul Scheffer en een film seminar met Ann-Sofi Siden en Raphael Cuomo & Maria Iorio.

Naar een sociaal gezicht van de Europese markteconomie: de her- en opwaardering van het Rijnlandse model

Op **donderdag 14 mei** organiseert het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA) in samenwerking met het Goethe Instituut, het Montesquieu Instituut en de Galan Groep een conferentie over het Rijnlandse model, dat al 60 jaar het economisch gezicht van Duitsland en Nederland bepaalt. De afgelopen jaren hebben beide landen elementen uit het Angelsaksische model geïmporteerd. Nu de financiële crisis wereldwijd om zich heen grijpt is de gebundelde ervaring van Duitsland en Nederland van grote waarde. De ervaring kan wellicht als leidraad dienen voor een Europese toekomst waar de balans tussen markt en moraal beter bewaakt blijft. Sprekers zijn dr. Jürgen Rüttgers, minister-president van Noord- Rijnland-Westfalen en dr. Alexander Rinnooy Kan, voorzitter van de Sociaal Economische Raad (SER).

De conferentie vindt plaats in **de Eerste Kamer te Den Haag, vanaf 14.00 uur**. De toegang is gratis en aanmelding via www.marktenmoraal.nl is verplicht.

Op 14 mei 's ochtends is er op dezelfde locatie een bijzondere **masterclass over de toekomst van Europa**. Centrale vraag is of een – eventueel aangepast – Rijnlands model richtinggevend kan

zijn voor een sterk én sociaal Europa. Meer informatie met aanmeldmogelijkheid vindt u op: www.urnu.nl/master

Moraal in de bestuurskamer: lessen trekken uit de crisis

Op **woensdag 15 mei** organiseert het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA) in samenwerking met het Goethe Instituut, het Montesquieu Instituut en de Galan Groep een conferentie over de spanning tussen markt en moraal. Deze spanning wordt dagelijks beleefd door topmanagers en topondernemers. Er kunnen belangrijke lessen getrokken worden uit hun ervaringen en verantwoordelijkheden. Hoe onderscheiden Europese bedrijven zich? Hoe is de Europese manier van zakendoen beïnvloed door de vrije markteconomie, globalisering en de huidige recessie? Hoeveel ruimte is er onder bestuurders voor het morele geweten? Sprekers zijn Ben Noteboom (Randstad), Rudy Stroink (TCN), Kees van Lede (Heineken en Sara Lee International) en Monika Milz (Rabobank).

De conferentie vindt plaats in **de Beurs van Berlage te Amsterdam, vanaf 15.00 uur**. De toegang is gratis en aanmelding via www.marktenmoraal.nl is verplicht.

**Luuk van Middelaar: De passage naar Europa
Maandag 18 mei 16.30 uur, Den Haag
Zaterdag 30 mei 20 uur, Utrecht**

De filosoof en historicus Luuk van Middelaar (1973, columnist van NRC Handelsblad) presenteert 'De passage naar Europa-Geschiedenis van een begin'. In dit boek dringt Luuk van Middelaar door in de meest ongrijpbare geschiedenis van onze tijd. Hij toont niet alleen de motor achter de Europese ontwikkelingen van de afgelopen vijftig jaar aan, maar ook hoe het onaffe Europa de aard van politiek in het algemeen blootlegt. Hij betoogt in dit boek dat een Europa gebouwd op wetten en regels geen Europa kan zijn: we hebben een verhaal van vlees en bloed nodig

Den Haag, 18 mei, in Perscentrum

Nieuwspoort: Aanmelden is verplicht, door een email te sturen naar aanmelding@dia.uva.nl, onder vermelding van Van Middelaar.

Utrecht, 30 mei, in TUMULT, Domplein 5:

toegang vrij; reserveren via de website www.tumultdebat.nl wordt aanbevolen. De lezing wordt vervolgd door een reactie van Guido Snel (UvA en samensteller van "Alter Ego. Twenty Confronting Views on the European Experience").

Kredietcrisis: staatssteunregels in de uitverkoop?

Op **dinsdag 2 juni** organiseren de Utrecht University School of Economics (USE) en het Europa Instituut van de Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie van de Universiteit Utrecht een congres over staatssteunregels en kredietcrisis. Sprekers zijn onder andere afkomstig van de Europese Commissie, Ministeries van EZ en Biza, provincies en gemeenten.

Het congres vindt plaats in de Raadzaal van de **Universiteit van Utrecht, Achter de Sint Pieter 200**. Meer informatie en programma zijn beschikbaar via de website van het Europa instituut van Universiteit Utrecht.

www.uu.nl/europainstituut. Via deze link kunt u zich tevens aanmelden.

HET STEMGEDRAG VAN NEDERLANDSE EUROPARLEMENTARIËRS

Na elke plenaire zitting van het Europees Parlement publiceert het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) op www.BrusselStemt.nl de resultaten van een aantal stemmingen. Daarbij wordt ook aangegeven hoe de Nederlandse leden van het EP hebben gestemd. In de nieuwsbrief van maart jl. is al gewezen op de StemmenTracker die in dat verband is ontwikkeld. De politicoloog Eva Huijbregts heeft nu het stemgedrag van de 27 Nederlandse Europarlementariërs over de periode oktober 2007 t/m september 2008 onderzocht. Zij stelt onder meer het volgende vast:

“De verhouding van de parlementariërs ten opzichte van de eigen delegatie en Europese fractie is loyaal te noemen. De parlementariërs vinden het allen belangrijk aanwezig te zijn bij stemmingen en hun stem uit te brengen. Een uitzondering hierop is Paul van Buitenen, die voor zichzelf een andere taak ziet als Europarlementariër dan het uitbrengen van stemmen.

Uit het onderzoek blijkt dat er belang wordt gehecht aan gemeenschappelijk stemgedrag binnen de delegatie. De cohesie is in alle delegaties hoog te noemen. Loyaliteit van de parlementariërs betekent niet dat er nooit afwijkend stemgedrag wordt vertoond. De parlementariërs van de ChristenUnie-SGP kijken het minst vaak van elkaar af, en de parlementariërs van de VVD het vaakst. Gemeenschappelijk stemgedrag vinden de meeste parlementariërs ook belangrijk binnen de Europese fractie, behalve de ChristenUnie-SGP die het nooit belangrijk vindt en de SP die het soms belangrijk vindt. Te zien is dat de partijen die samen in één Europese fractie zitten, zoals de VVD en D66 een hoge convergentie vertonen. Het

CDA en de SP vertonen het grootste verschil in stemgedrag.

Er is soms sprake van fractiediscipline op het niveau van de delegatie en de Europese fractie. De meeste parlementariërs geven aan dat er afspraken worden gemaakt die gemeenschappelijk stemgedrag afdwingen, en beoordelen die positief. Toch hebben de parlementariërs moeite deze term te gebruiken. Zo wordt aangegeven dat er een wil is om gemeenschappelijk te stemmen, vanwege het gedachtegoed en de machtspositie die dat oplevert.

De 27 Nederlandse Europarlementariërs maken nooit afspraken om gezamenlijk een ‘nationaal’ standpunt in te nemen. Ze zijn meer gericht op hun eigen delegatie en fractie. De parlementariërs geven wel aan de Nederlandse kiezers te vertegenwoordigen, maar ze stemmen vooral langs de lijnen van hun gedachtegoed.”

Het rapport is in zijn geheel te lezen op www.BrusselStemt.nl

FILM EN DEBAT

Op **donderdag 14 mei** organiseert D66, in samenwerking met ELDR (www.eldr.org), de film- en debatavond **Europe Up Close**. De avond zal in het teken staan van de vraag welke rol Europa speelt in ons dagelijks leven. Een tiental jonge filmmakers zal een korte film presenteren waarin zij laten zien wat Europa voor hen betekent. Een jury bestaande uit oud-vertegenwoordiger van de Europese Commissie Nico Wegter en hoofdprogrammeur van het Nederlands filmfestival Herman de Wit, zal de producties van inhoudelijk en filmisch commentaar voorzien. Aan de hand van de in de films gepresenteerde thema's kan het publiek in debat gaan met D66 Europarlementariër Sophie in 't Veld en D66 fractievoorzitter in de Tweede Kamer Alexander Pechtold.

De avond vindt plaats in het **Theater van 't Woord in de Openbare Bibliotheek van Amsterdam (Oosterdokskade 143)** en vangt aan om **19.30 uur**. Iedereen is welkom en toegang is gratis. Aanmelden is gewenst en kan via e.v.wieringen@d66.nl.

Film 'Dealing and Wheeling'

Op **maandag 18 mei vanaf 19.30 uur** organiseert de werkgroep Maastricht Debates in het gebouw AINSI een filmbijeenkomst onder de titel 'Dealing and Wheeling'. Tijdens deze bijeenkomst wordt de ongecontroleerde verspreiding van vuurwapens in ontwikkelingslanden en de vraag wat de EU hieraan doet ter discussie gesteld. Het **AINSI gebouw is gelegen aan de Lage Kanaaldijk 112-113 te Maastricht**.

TONEEL

Op **donderdag 28 mei** speelt de Warme Winkel 'Villa Europa' van Stefan Zweig in Rasa. *Brazilië, 22 februari 1942. Op straat nadert het carnaval zijn hoogtepunt, ver weg bevindt Europa zich op zijn dieptepunt en in hun slaapkamer maken meesterverteller Stefan Zweig en zijn tweede vrouw een einde aan hun leven. Zijn indrukwekkende autobiografie 'De wereld van gisteren – herinneringen van een Europeaan' is te lezen als een afscheidsbrief en inspireerde De Warme Winkel tot een eenzaam en donker portret van één van de meest gelezen, meest vertaalde en meest productieve schrijvers van de 20ste eeuw.*

De voorstelling vindt plaats van **20.00 tot 21.30 uur** in **Rasa, Pauwstraat 13A te Utrecht**. De toegang is vrij (reserveren via de website www.tumultdebat.nl wordt aanbevolen).

WEBSITE

Een samenwerkingsverband tussen EMI (de Europese beweging) en Euronews heeft geleid tot het project 'Questions for Europe'. Dit project moedigt kandidaat-MEPs aan om vragen te beantwoorden die door EU burgers via YouTube gesteld worden.

U kunt uw vraag in de vorm van een videoboodschap op YouTube uploaden via www.youtube.com/questionsforeurope. Uw vraag kan vervolgens beantwoord worden door kandidaat-MEPs, experts als journalisten, waardoor tevens het debat over Europa wordt gestimuleerd. De origineelste vragen worden tot 12 juni uitgezonden op Euronews. Voor meer informatie kunt u binnenkort ook terecht op de website van de EBN.

STEMWIJZERS

Het *Europese kieskompas* is langs verschillende wegen te benaderen: www.kieskompas.nl, www.trouw.nl/kieskompas en www.euprofiler.eu.

Door antwoord te geven op 30 vragen kies je positie in het politieke landschap voor de Europese verkiezingen. Dat landschap is overzichtelijk gerangschikt langs twee assen: 1. voor of tegen Europese integratie; 2. sociaal economisch links of rechts. Het aardige is dat niet alleen de Nederlandse partijen in kaart zijn gebracht, maar ook partijen uit de andere EU-lidstaten. Daarmee kunnen onvermoede politieke verwantschappen in de andere 26 EU-lidstaten worden opgespoord.

Ook het IPP heeft een *StemWijzer Europa* ontwikkeld (www.stemwijzer.nl). Bij een kleine steekproef (op basis van de voorkeuren van een

uwer redacteuren) bleek de uitkomst vrijwel overeen te stemmen met die van het Europese kieskompas.

Aan deze stemwijzer is ook een *Vote Match Europe 2009* (www.votematch.eu) verbonden. Deze koppelt de uitkomsten niet aan een nationale delegatie, maar aan een internationale fractie in het Europees Parlement.

Stemexamen

Het IPP heeft voor de EP-verkiezingen ook een stemexamen ontwikkeld. Het bestaat uit 20 meerkeuzevragen die binnen 8 minuten moeten worden beantwoord. Als je ten minste 12 vragen juist beantwoord, ontvang je een op naam gesteld certificaat als bewijs dat je het examen met goed gevolg hebt afgesloten. Wie niet direct slaagt, mag herexamen doen. Zie: www.stemexamen.nl

Eurobarometer

Voor Eurobarometer 71 zijn begin dit jaar de opvattingen van ruim 27.000 burgers in de 27 lidstaten over de Europese verkiezingen gepeild. 58% van de ondervraagde Nederlanders toonde toen belangstelling voor de komende EP-verkiezingen. Dat is ruim boven het Europees gemiddelde van 44%; alleen in Griekenland, Ierland en Hongarije is de belangstelling nog iets groter. 42% van de Nederlanders (28% van de EU-27) gaf aan zeker te gaan stemmen; 12% gaat zeker niet stemmen (15% in EU-27%). België is hier koploper met 70% die waarschijnlijk gaat stemmen; Polen is hekkensluiter met slechts 13%. Wat zijn redenen voor burgers in Europa om niet te gaan stemmen?

- Ik weet te weinig van de rol van het EP: 64%;
- Mijn stem zal niets veranderen: 62% (in Nederland: 41%);
- Ik ben onvoldoende geïnformeerd om te gaan stemmen: 59%;
- Ik vind dat het EP zich te weinig bezighoudt met problemen die mij aangaan: 55% (in Nederland: 24%);
- Ik ben tegen Europa, de Europese Unie, de Europese eenwording (20%).

Van de ondervraagden vindt 42% dat de rol van het Europees Parlement de afgelopen tien jaar sterker is geworden. Nederland gaat hier aan kop met 64%. 11% van de Europeanen vindt de positie van het EP is verzwakt (Oostenrijk en Griekenland: 19%; België: 18%). 48% van de ondervraagden (in Nederland en in de EU) wil dat het EP een belangrijker rol gaat spelen; 16% van de Europeanen en 20% van de Nederlanders is voorstander van een minder belangrijker rol.

Het vertrouwen in de Europese instellingen houdt niet over: 45% is geneigd het EP te vertrouwen, 42% de Europese Commissie en 39% de

Europese Commissie. Daar staan de volgende percentages van geneigdheid tot wantrouwen tegenover: resp. 37%, 36% en 40%.

Wat vinden burgers in de komende campagne belangrijk? Werkloosheid, economische groei en koopkracht zouden volgens de ondervraagden de belangrijkste thema's moeten zijn. In Nederland scoren ook de aanpak van klimaatverandering en de energiezekerheid hoog. Onderwerpen als behoud van het Europese sociale model, macht en bevoegdheden van de Europese instellingen en Europese waarden en identiteit staan onderaan de lijst.

Als te prioriteren beleidsterreinen voor het EP worden aangeduid: verbetering van consumentenbescherming en bescherming van de volksgezondheid; onderling afstemmen van economisch, budgettair en fiscaal beleid; een veiligheids- en defensiebeleid dat de EU in staat stelt internationale crises het hoofd te bieden. De verdediging van een Europees sociaal beleid staat onderaan. Zie voor meer informatie: http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

EP-VERKIEZINGEN OP DE ANTILLEN

Dit jaar mogen de Arubanen en Antillianen, als gevolg van een uitspraak van het Hof van de Europese Gemeenschappen in Luxemburg in de door A.G. Croes namens de Arubaanse statenleden mr. Mike Eman en Benny Sevinger, deelnemen aan de verkiezingen voor het Europees parlement. In totaal zijn op Aruba 19.950 registratieformulieren ingediend.

Op de foto ziet u het moment waarop dr. A.G. Croes de handtekeningen bij de Nederlandse vertegenwoordiger op Aruba indiende.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING voor Joke van der Leeuw-Roord

Op 29 april jongstleden werd Joke van der Leeuw-Roord onderscheiden als Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Deze hoge onderscheiding werd toegekend voor haar toewijding aan zowel het

ationale als internationale geschiedenisonderwijs. Het is tevens een erkenning voor al haar werk als drijvende kracht en bron van inspiratie voor haar collega's binnen de EUROCLIO, the European Association of History Educators.

Burgemeester mr. Jozias van Aartsen benadrukte haar belangrijke bijdrage aan het met elkaar verbinden van academisch onderzoek en de diverse dimensies van het geschiedenisonderwijs, en de wijze waarop deze verbindingen hebben bijgedragen aan de modernisering en democratisering van het geschiedenisonderwijs in Europa, meer specifiek in de voormalige Communistische landen.

UIT DE EP-CAMPAGNE

Flink snijden in de EU-begroting

Het CDA heeft eind april zeven ambities voor een krachtige aanpak geformuleerd. Daarmee wil de partij dat ook Europa een steentje bijdraagt aan het beperken van de collectieve lasten. Hierbij een aantal kanttekeningen bij die aanpak, vooral gericht op het achterliggende denken dat exemplarisch lijkt voor hoe vele nationale politici tegenwoordig de Europese integratie benaderen.

Eerst: wat wil het CDA precies? In totaal € 23,2 miljard aan ombuigingen op de EU-begroting waardoor de Nederlandse bijdrage aan 'Brussel' met € 1,15 miljard kan worden verlaagd. De € 23 miljard is als volgt opgebouwd:

1. Minder administratie en minder ambtenaren	2,0
2. Lagere salarissen EU ambtenaren	0,5
3. Doelstellingsgericht tabaksbeleid	1,1
4. Kansrijk regionaal beleid	5,8
5. Verbeterde verantwoording fondsen	8,0
6. Fraudebestrijding btw	5,6
7. Beëindigen vergaderen Straatsburg	0,2
Totaal	23,2

Eerste constatering: op een EU-begroting van € 134 miljard gaat het om een ombuiging van ruim 17%. Daarmee zou het EU-budget veel meer dan proportioneel bijdragen aan welke mogelijke toekomstige bezuiniging dan ook. Dat vormt niet direct een signaal dat Europa wordt gezien als deel van de oplossing om ons uit deze crisis te helpen en toekomstige uitdagingen aan te pakken.

Wat valt er te zeggen over de afzonderlijke posten?

1. Het CDA wil 15% (oftewel 6700) minder Europese ambtenaren en boekt daarvoor een besparing van € 1,95 miljard in. Dat is een knap resultaat, want een reductie van de huidige kosten voor de administratie (inclusief

kantoorruimte etc. € 7,7 miljard in 2009) met liefst een kwart. Kennelijk wordt de trap van boven schoongeveegd en mogen vooral de hogere functionarissen vertrekken. Overigens geeft het CDA – afgezien van de suggestie om minder tolken in te zetten – niet aan welke taken dan wegvallen. Het lijkt niet meer dan fair dat het EP (nu 6000 medewerkers) dan ook – proportioneel – 900 posten gaat inleveren.

2. Het CDA wil dat aan nieuwe Europese ambtenaren – die nu “netto het twee- tot drievoudige [verdiene] van Nederlandse ambtenaren op overeenkomstig functieniveau” – een lager salaris wordt geboden en dat de huidige ambtenaren de komende jaren geen loonsverhoging krijgen. Dat worden interessante onderhandelingen met de bonden.
3. Het is tegenstrijdig dat de EU het roken bestrijdt en tegelijkertijd de tabaksboeren helpt. Het CDA signaleert dat terecht. Maar dit probleem is inmiddels grotendeels opgelost door de invoering van inkomenssteun die van de productie is ontkoppeld. Het genoemde bedrag is ook uit de lucht gegrepen. Deze symbolische bezuiniging moet kennelijk het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en het plattelandsbeleid uit de wind houden. Aan de wenselijkheid van fundamentele hervormingen om doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid te vergroten, wordt geheel voorbijgegaan. Waarom niet eens een subsidiariteitstoets losgelaten op het GLB?
4. Onder de vlag van ‘kansrijk regionaal beleid’ worden de middelen voor cohesiebeleid met 12% (€ 5,8 miljard) afgeroomd. Dat is wellicht kansrijk voor Nederland, maar ook voor regio’s met een ontwikkelingsachterstand?
5. Maar daar blijft het niet bij. Het CDA stelt dat € 6 tot 8 miljard van de cohesiefondsen onjuist wordt besteed. Dat geld moet terug worden betaald, met een boete erbovenop. In combinatie met de vorige post betekent dat een reductie van de structuurfondsen met bijna 30%.
6. De Europese belastingdiensten lopen naar schatting € 100 miljard per jaar mis door btw-fraude. Door betere handhaving, zo wordt gesteld, kan € 5,6 miljard meer btw-opbrengst voor de EU behaald worden – die dan weer in mindering kan worden gebracht op de nationale bijdragen aan de EU-begroting. Maar voor die betere handhaving zullen de lidstaten zelf – door betere onderlinge samenwerking – moeten zorgen. De Europese Commissie heeft hier geen bevoegdheden. Het zijn ook vooral de lidstaten zelf die profijt trekken van bestrijding van de btw-fraude. Waarom maken zij er nu niet meer werk van? Hoe zou Europa de btw-fraude dan wel moeten gaan terugdringen?

Dan helpt het niet om direct met de bezweringsformule te komen “Leveranciers mogen niet te snel aansprakelijk worden gesteld voor fouten bij een nieuwe aanpak van btw-fraude.”

7. Het maandelijks vergaderen van het Europees Parlement in Straatsburg staat symbool voor geldverspilling binnen de EU. Heel goed dat het CDA-plan dit fenomeen weer in het juiste perspectief plaatst: € 200 miljoen per jaar is natuurlijk mooi meegenomen, maar in het geheel van de EU-begroting van ondergeschikt belang. Doorslaggevend zou moeten zijn dat een parlement zelf over de zetel(s) en de werkwijze zou moeten kunnen beslissen.

Bij de genoemde ‘zeven ambities voor een krachtige aanpak’ zou je bijna vergeten dat de EU het nu al met een relatief bescheiden budget (minder dan 1% van het nationaal inkomen) en met relatief weinig ambtenaren moet doen. Veel ruimte voor Europese ambities biedt bovengeschetste aanpak niet. Veel aanknopingspunten voor verbetering van de kwaliteit van het beleid of voor het aanpakken van nieuwe uitdagingen (zoals de inrichting van een Europese kennisruimte en een duurzame energievoorziening) evenmin. Jammer; in Nederland blijven we zo gericht op de vraag hoe we minder aan ‘Brussel’ kunnen betalen dat we aan de vraag wat we nu met en in Europa willen, nauwelijks meer toekomen.

Marko Bos

ONDERWIJS

Op 2 en 3 juni organiseert het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) landelijke scholierenverkiezingen voor het Europees Parlement. Middelbare scholen kunnen dan de stem van hun leerlingen laten horen. Scholen kunnen zich voor 25 mei aanmelden via www.scholierenverkiezingen.nl. Op die site is ook lesmateriaal en informatie over historische uitslagen te vinden. De uitslag van deze scholierenverkiezingen wordt nog voor de opening van de ‘echte’ stembussen op 4 juni bekend gemaakt.

Het IPP heeft ook een onderwijskrant over Europa en de Europese verkiezingen uitgebracht. De krant is er, inclusief docentenhandleiding, zowel in een havo/vwo- als in een vmbo-editie. Een pakket van 35 ex. kost € 43 plus portokosten. Nadere informatie via www.publiek-politiek.nl of c.gelinck@publiek-politiek.nl.

LEESTAFEL

Spiritual Awakening; The Hidden Key to Peace and Security, Just and Sustainable Economics, A Responsible European Union.

Niet meer en niet minder dan de overleving van mens en planeet staat op het spel.

Met die woorden lanceerde oud diplomaat Edy Korthals Altes (1924) tijdens een symposium in Clingendael op 6 april jl. zijn boek *Spiritual Awakening. The Hidden Key to Peace and Security, Just and Sustainable Economics, a Responsible European Union.*

Voor de vermaarde diplomaat – met een ruime staat van dienst tijdens de grote omwentelingen van de tweede helft van de twintigste eeuw – was in Clingendael de fine fleur van Nederlandse diplomatieke vrienden toegestroomd. Korthals Altes diende in New York, Colombo en Parijs en bekleedde posten in Bonn, Rome, Djakarta, Brussel, Warschau, Rome en Madrid, voordat hij midden jaren tachtig uit dienst trad wegens verschil van opvatting met de regering over de (nucleaire) wapenwedloop.

Sedert die tijd heeft Korthals Altes zich gewijd aan wat hij in toenemende mate als de enige vitale weg uit de wereldwijde crises beoordeelt: een nieuwe innerlijke motivatie en spirituele herbronning. Al in zijn essay *Heart and Soul for Europe* (1999) en zijn publicatie *Spiritualiteit* (2002) was zijn zoektocht hiernaar herkenbaar. In *Spiritual Awakening* vindt zij een apotheose. Pragmatisch handelen of louter technisch ‘fixen’ van wereldkwesties volstaat niet meer, aldus Korthals Altes. ‘De spectaculaire opmars van wetenschap en techniek heeft gigantische krachten in veel te zwakke menselijke handen gelegd’. Of deze krachten ten goede of ten kwade zullen worden aangewend hangt volgens de auteur van andere dimensies van zijn af. De Westerse samenleving heeft helaas het zicht op die zijswijzen grotendeels verloren. Zij heeft zich te eenzijdig ontwikkeld: ‘We zijn fysieke giganten, maar spirituele dwergen’. Er zijn fundamenteel andere houdingen nodig van mensen tegenover elkaar, de samenleving en de natuur, wil men overleven.

In dit heel persoonlijke – en daarom soms wat ongemakkelijke – geschrift doet Korthals Altes een fors appel op een ieder die zaken nog ten goede wil helpen keren. Dit kan alleen als men zich opener wil stellen voor de enorme existentiële vragen die onder de huidige mondiale crises besloten liggen en de spirituele dimensie van het zijn.

In de eerste helft van het boek gaat Korthals Altes in op wat hij onder spiritualiteit verstaat. Als gelovig christen benadrukt hij de radicale

spirituele boodschappen die hijzelf aan deze religie ontleent en hem op bepaalde momenten in het leven lastige keuzen hebben helpen maken. Tegelijkertijd geeft hij nadrukkelijk aan dat spiritualiteit natuurlijk geen exclusief christelijk of religieus domein is. Sterker nog:

geïnstitutionaliseerde religies hebben elkaar te vaak te vuur en te zwaard bestreden en zijn zelf debet aan de enorme verschraving van hun spirituele dimensies. Zonder uitgebreid naar die literatuur te verwijzen plaatst Korthals Altes zich in dit deel van het boek in feite in een lange traditie van auteurs die – in de eeuwen van secularisatie – hebben geschreven over de betekenis van transcendentie als moreel baken. Zoals de Franse filosoof en voormalig onderwijsminister Luc Ferry in *L'Homme Dieu ou le sens de la Vie* (1996) of de Vlaamse ethicus Herman de Dijn in *Hoe overleven we de vrijheid* (1997). Korthals Altes houdt echter geen academisch vertoog, zijn narratief blijft persoonlijker.

In de tweede helft van het boek gaat hij in op de betekenis van spiritualiteit in het doordenken van alternatieven voor de huidige economische orde, vrede en veiligheidsvraagstukken en de rol van Europa. Dit deel van het boek zou nader debat verdienen. Zijn diagnoses van de systematische uitsluitingsmechanismen die onze economische orde kenmerken zijn vlijmscherp. De degradatie van de publieke zaak, publieke goederen en aandacht voor het algemeen belang beschrijft hij met grote raakheid. De ‘dans om het gouden kalf’ is zijn bijbelse beeld voor wat anderen onze casino-economie hebben genoemd. En zijn oproep globaliseringsprocessen rechtvaardiger te gaan inbedden zal velen aanspreken. Hetzelfde gaat op voor zijn kritiek op het ‘verouderde’ veiligheidsconcept, waarmee tot voor heel kort de internationale veiligheidsagenda is bepaald en dat een dramatisch doorschieten van militaire uitgaven ten gevolg heeft gehad. Behartenswaardig – zeker in deze Europese verkiezingstijd – is tot slot het hoofdstuk over een vitalere rol van de Europese Unie in zaken van vrede, veiligheid en duurzaamheid. Europa is geen eiland, maar een integraal deel van een wereld die onder grote druk staat. De nu nog te vaak als intern beschouwde uitdagingen van de EU: haar omvang, diversiteit, legitimiteit en economische afhankelijkheden, zouden veel meer in mondiaal perspectief moeten worden doordacht. Europa zou zich moeten inzetten voor nieuwe duurzame economische concepten, voor constructieve relaties met economisch minder ontwikkelde landen en voor een meer verantwoorde omgang met de natuurlijke omgeving. Neoliberale grondhoudingen laten hiertoe weinig ruimte. Ook hier daagt Korthals Europeanen uit de consumentenrol te verlaten en veel radicaler recht te doen aan de humanitaire inspiraties die in de Europese geschiedenis ook besloten liggen.

Critici zullen ongetwijfeld opmerken dat het boek te diagnostisch blijft en in zijn roep om meer spiritualiteit onmogelijk utopistisch is. Ze zullen aangeven dat het geschrift te weinig ruimte laat voor seculariteit. Dat doet echter niets af aan de indringendheid van de diagnoses. Geen lezer kan dit boek makkelijk naast zich neerleggen. Het verdient – als gezegd – nader gesprek.

Godelieve van Heteren

Edy Korthals Altes, *Spiritual Awakening. The Hidden Key to Peace and Security, Just and Sustainable Economics, A Responsible European Union* (Studies in Spirituality, Supplement 16, Titus Brandsma Institute), Leuven/Paris/Dudley, MA: Peeters (2008), ISBN 9789042920460, 235 pp.

Europa Wat heb ik eraan?

Op 28 april jl. is verschenen *'Europa wat heb ik eraan?'* *Wat de EU concreet doet en waarom*. Het is de geactualiseerde versie van het gelijknamige boek dat Bob van den Bos (politicus en politicoloog. Voor D66 was hij lid van de Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement) in 2003 uitbracht, dit keer geschreven samen met Nico Wegter (politicoloog en werkte jarenlang in topfuncties bij de Europese Commissie in Brussel en Den Haag. Thans is hij directeur van Europa-Speech.). De schrijvers zetten hierin tientallen voorbeelden op een rij van het belang van de EU voor ons dagelijks leven. Ook maken zij duidelijk hoe de Europese besluitvorming functioneert. De publicatie vertelt wat u altijd al had willen weten over Europa, maar in het Brusselse doolhof verborgen bleef. Gewapend met deze kennis bent u goed voorbereid op de discussie over het nut van Europese samenwerking. Het boek heeft een voorlichtend en geen politiek karakter. De Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Nederland heeft deze uitgave mede mogelijk gemaakt, maar is niet verantwoordelijk voor de inhoud. Zelden kreeg u zo veel informatie over Europa voor zo weinig geld: 7,50 euro, een crisisprijsje dus.

Het boek is te bestellen door overmaking van 7,50 euro plus 2,50 euro portokosten op rekeningnummer: 22.50.71.495 onder vermelding van boseuropaboek.

Contact: boseuropaboek@kpnmail.nl